

IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ RADIONICI

Ana Maskalan | Institut za društvena istraživanja u Zagrebu | Amruševa 11/II, HR-10000 Zagreb | ana@idi.hr

RADIONICA „FEMINIZAM O FILOZOFIJI, FILOZOFIJA O FEMINIZMU“ (3. PROSINCA 2019., ZAGREB)

Projekt: Hrvatske filozofkinje u europskom kontekstu, Hrvatska zaklada za znanost - UIP-2017-05-1763

Voditelj: dr. sc. Luka Boršić, Institut za filozofiju, Ulica grada Vukovara 54, HR-10000 Zagreb

Akadska radionica pod nazivom „Feminizam o filozofiji, filozofija o feminizmu“ održana je u Zagrebu, 3. prosinca (od 17 do 20.30 sati) u Memorijalnom stanu Marije Jurić Zagorke, Zagreb, Hrvatska. Radionicu su organizirali Institut za filozofiju u Zagrebu i Centar za ženske studije. Glavna tema radionice obuhvaćala je sljedeće dvije tematske podskupine:

1. Način na koji su filozofi i filozofkinje mislili/e i pisali/e o feminizmu i feministkinjama. Ovom skupinom tema bile su obuhvaćene i one vezane uz tradicionalno filozofsko pristupanje ženama i "ženskom pitanju" te se raspravljalo o tradicionalnim i suvremenim filozofskim zabudama kao i direktnim mizoginim ispadima od strane pojedinih filozofa i filozofkinja. Također, ova podskupina je obuhvatila i teme kritičkog doprinosa (feminističkih) filozofa i filozofkinja feminističkoj teoriji i pokretu.

2. Način na koji su feministi i feministkinje pisali/e o filozofiji i filozofima i filozofkinjama te koristile/i filozofske spoznajne, logičke i etičke alate u borbi za rodnu ravnopravnost. Također, obuhvaćena je i feministička kritika tradicionalnih filozofskih kanona i rasprava o rodnoj neutralnosti filozofije. Među ovim temama bila je uključena i ona koja se tiče sukoba između teorije i prakse, tj. nerazumijevanja koje povremeno nastaje na liniji teorijskog i aktivističkog feminizma i pokušaja da se domisli pomirenje (ako je ono moguće) između filozofske apstrakcije i feminističkog fokusa na konkretni fenomen i nepravde koje iz njega proizlaze. Ova je tematska podskupina uključivala i feminističku kritiku znanosti, prava, povijesti filozofije i lingvistike.

U radionici su sudjelovali sljedeći sudionici i sudionice s pripadajućim naslovima izlaganja:

1. dr. sc. Luka Boršić (Institut za filozofiju), *Feminizam i povijest filozofije*
2. dr. sc. Marija Brajdić Vuković, doc. (Institut za društvena istraživanja u Zagrebu), *Pretpostavke i posljedice feminističke ontološke pozicije u društvenim istraživanjima*
3. dr. sc. Ankica Čakardić, doc. (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), *Opasne veze marksizma i feminizma: slučaj praksisovke Blaženke Despot*
4. dr. sc. Anita Dremel, doc. (Filozofski fakultet u Osijeku), *Novi biologizam o rodu i jeziku: feminističko čitanje*
5. mr. sc. Matko Gjurašin (Institut za filozofiju), *Zbog čega zakoni protiv diskriminacije spolova nisu dovoljni: Kritika razlikovnog pristupa spolnoj diskriminaciji Catharine MacKinnon*
6. dr. sc. Milena Karapetrović, izv. prof. (Filozofski fakultet Univerziteta u Banjoj Luci), *Feministička filozofija: mjesto susreta ili sukoba teorije i aktivizma*
7. dr. sc. Katarina Lončarević, doc. (Fakultet političkih nauka Univerziteta u Beogradu), *Zašto "dodaj žene i promiješaj" strategija ne radi: o potrebi za feminističkom filozofijom*

Projekt: Hrvatske filozofkinje u europskom kontekstu, Hrvatska zaklada za znanost - UIP-2017-05-1763

Voditelj: dr. sc. Luka Boršić, Institut za filozofiju, Ulica grada Vukovara 54, HR-10000 Zagreb

8. dr. sc. Ana Maskalan (Institut za društvena istraživanja u Zagrebu), *Suučesništvo: neuredna točka prijepora između filozofske teorije i feminističke prakse*
9. dr. sc. Ivana Skuhala Karasman (Institut za filozofiju), *Radikalna feministkinja Helene von Druskowitz*

Radionica je započela kratkim predstavljanjem Centra za istraživanje žena u filozofiji (CIŽUF) i projekta „Hrvatske filozofkinje u europskom kontekstu“ (HRZZ - UIP-2017-05-1763). Slijedila su desetominutna izlaganja svih sudionika i sudionica s uključenom raspravom u trajanju od 90 minuta.

Zaključci s provedene radionice:

1. Centar za istraživanje žena u filozofiji predstavlja izuzetno značajnu inovaciju i doprinos hrvatskoj znanosti i filozofiji;
2. Povijest filozofije je važno nadopuniti biografijama i idejama zaboravljenih filozofkinja. Pritom nije dovoljno samo injektirati misli teoretičarki u postojeći filozofski kanon već je isti potrebno mijenjati;
3. Feministička teorija ne bi trebala predstavljati nadopunu filozofiji već njezin integralni dio;
4. Feministička teorija predstavlja važan ontološki doprinos društvenim i humanističkim znanostima, što se ne uočava samo u filozofiji već i u sociologiji, antropologiji, psihologiji, lingvistici, pravu, historiografiji, itd.;
5. Doprinos feminističke teorije filozofiji s obzirom na brojne teme poput moći, slobode, autonomije, pravednosti, tijela, sebstva, seksualnosti, znanosti, zdravlja, obitelji i rađanja približio je filozofiju brojnim društvenim pokretima i misaonim pravcima u njihovoj borbi za ljudska prava i bolji svijet.
6. Feministička filozofija, unatoč čestim međusobnim prijeporima, predstavlja važan doprinos samom feminizmu i feminističkom aktivizmu budući im pruža znanstveno, teorijsko i političko utemeljenje, olakšava područje društvene promjene i ujedinjuje subjekt političke borbe;
7. Centar za istraživanje žena u filozofiji osobito mjesto u svojem radu treba posvetiti feminističkim filozofkinjama u Republici Hrvatskoj, među kojima se ističu Blaženka Despot, Nadežda Čačinović, Jasenka Kodrnja, Gordana Bosanac i mnoge druge. Sve su one posvetile svoje filozofsko djelovanje borbi protiv neravnopravnosti koja se pokazala rezistentnom na brojne ekonomske i političke promjene koje su zadesile Republiku Hrvatsku zadnjih desetljeća. Njihovom zaslugom i zaslugom drugih hrvatskih i međunarodnih feminističkih filozofkinja otvorena su vrata za nove naraštaje (feminističkih) filozofkinja čijim se radom Centar za istraživanje žena u filozofiji tek treba baviti.

Dr. sc. Ana Maskalan

Projekt: Hrvatske filozofkinje u europskom kontekstu, Hrvatska zaklada za znanost - UIP-2017-05-1763

Voditelj: dr. sc. Luka Boršić, Institut za filozofiju, Ulica grada Vukovara 54, HR-10000 Zagreb